

Nászó– Egységes áldozatok

Nászó Hetiszakasz tartalma - נשוא

Hetiszakaszunk – Nászó (4Mózes 4:21–7:89.) – több alapvető témával foglalkozik. Miután a leviták körében megejtett népszámlálás adatait és a Szentélyszolgálatban kifejtett tevékenységük módozatait részletezi, a szakasz a fogadalomtevő (Názir) törvényéről, majd a hűtlenséggel vádolt házastárs ellen lefolytatott vizsgálatról szól, majd a Hajlék felavatásával és a törzsfőnökök által hozott egységes áldozatok ismertetésével fejeződik be.

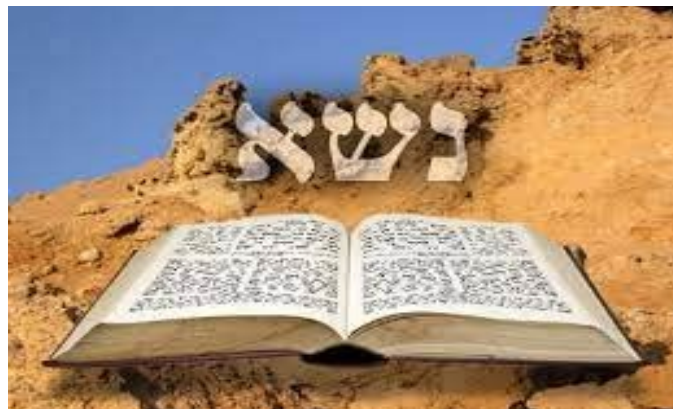
Miután befejeződött **Szináj** pusztájában **Izrael** gyermekeinek megszámlálása, külön összeszámolnak **8.580 30-50 éves lévitát**, akik a **Miskán**, vagyis a **Sátorszentély** szállításának tényleges munkáját fogják végezni. – **4Mózes 4:21–49.**

Isten közli **Mózes**szel a táboron kívülre száműzött tisztátalan személy törvényét, illetve annak a személynek a törvényét, aki haszonlesésből hamisan tesz esküt, és ilyenkor kötelessége az áldozathozatalon kívül a tőkét és plusz egy **ötödét** fizetni. Ismerteti **Mózes**szel a „szotá”, azaz a férje iránti hűtlenséggel meggyanúsított asszonyra vonatkozó törvényt.

Továbbá tudatja vele a **názirra** vonatkozó törvényt – a **názir** olyan férfi, aki esküvel lemond a bor fogyasztásáról, a hajvágásról és a halott érintéséről. – **4Mózes 5:1–6:21.**

Áron és utódai, a **kohánim**, megtudják, hogyan kell megáldaniuk **Izrael** népét. – **4Mózes 6:22–27.**

Izrael törzsi vezetőinek mindegyike elhozza a maga felajánlandó áldozatát az oltár felavatásához, és bár azonos az áldozat, mégis mindegyiket más napon hozzák, és a **Tóra** mindet egyenként tárgyalja. – **4Mózes 7.**

שבת שלום

Glitzenstein rabbi: Nászó

A legvitézesebb férfi a **Bibliában** természetesen **Sámson**. Lebírta a legvadabb bestiákat és lerontott egy egész csarnokot a pusztá kezével. Végül hajvágással tették ártalmatlanná – **Delila** levágta a haját, s ő ezzel elveszítette az erejét. Egy ilyen ártatlan dolog hogyan foszthatta meg az erejétől? A válasz az, hogy **Sámson nazireus** volt. S amint az eheti **Tóra**-szakaszban olvashatjuk, a **nazireusok** szent fogadalma tiltja a hajvágást, a holtakkal való érintkezést és a boritalt. A **nazirfogadalom** lejárta után bizonyos engesztelő áldozatokat kellett bemutatni a **Templomban**. A **Talmud** megkérdi: miért kell a **nazireusnak**, aki voltaképpen mégiscsak önként vett magára olyan tilalmakat, melyek túlterjednek a törvényen, engesztelő áldozatot bemutatnia? **Miféle bünt követett el?** Az egyik talmudi álláspont szerint az, hogy megtagadta magától a borital gyönyörűségét, önmagában is véték.

Mármost a kérdés a következő: miért rossz megtagadni önmagunktól bármit? A Teremtő megengedte nekünk, hogy élvezzük a szőlő gyümölcsét, de miért rossz nem venni magunkhoz? Csak talán nem vonnak felelősségre azért, mert nem fogyasztok mindent, ami kóser? Vétkes lennék, mert ragaszkodom a fagylalthoz, noha épp most kapott kósersági bizonyítványt egy népszerű jégkrémárka? És ha a lábamat se tettem be a trendi manhattani kóser éttermekbe, engesztelést kell végeznom?

A válasznak, mint kitűnik, több köze van a hozzáállásunkhoz, mint a vétkekhez. **Mi az élet helyes módja? Hogyan kell közelítenünk az isteni teremtettséghez és az anyagi világhoz? El kell-e különítenünk magunkat a társadalomtól ahhoz, hogy szentek lehessünk? Vissza kell-e utasítanunk mindent, ami nem teljesen spirituális természetű, attól való féltünkben, hogy beszenyezi az istenfélelmünket?**

Vannak a **cölibátust** támogató **irányzatok**, melyek tisztelettel kezelik azokat, akik elrekesztik magukat a világ hétköznapi küszködéseitől. A testet alapvetően tisztátalannak látják, a házasságot pedig egy az ideálisnál nagyobb engedménynek az emberi esendőség felé. Aztán olyanok is vannak, akik a hegymászásban keresik a menekvést az emberi elől a spirituális világokba. A mennyek országa sokkal ragyogóbb és szebb, mint a hétköznapi zsúfolt városi utcái és mellékutcai.

A **judaizmus** másképp tekint a dologra. Nem követi sem az elutasítók, sem az elmenekülők útját. Mi szeretjük és magunkhoz öleljük az **Örökkévaló** világát. Vannak persze bizonyos irányelvek, sőt szabályok és törvények is. De a **Tóra** teremtette kereteken belül nekünk együtt kell működnünk a **Mindenható** univerzumával. „**Kezdetben teremtette az Örökkévaló az eget és a földet.**” A föld is, bizony, része az ő hatalmas, örök tervének. Ennek a tervnek része, hogy a földi lények, a férfi és a nő, idejüket és erőiket, javaikat és bölcsességüket az anyagi világ **isteniséggel** való „**elárasztására**” fordítsák.

Minden **micva**, amit elvégzünk, ehhez járul hozzá. Vesszük a fizikai létezőt, és átalakítjuk spirituálissá, nem azzal, hogy elkülönítjük magunkat tőle vagy elfutunk előle, hanem azzal, hogy konfrontálódunk vele, és valami szent és céllal bíró mederbe tereljük.

„**Nincsen zsidó apácakolostor**” – tartja a mondás. A **jesiva** sem kolostor, hanem iskola, amely diákjait arra neveli, hogy spirituális értéket hozzanak létre az anyagi világban. A **nazireus** tehát, aki önnön morális gyöngesége miatt találta szükségesnek, hogy elkülönüljön attól, amit a **Teremtő** megengedett élveznünk, valamiképpen vétkes. S a dolgokhoz való hozzáállása némi engesztelést szükségessé tesz.

A **judaizmus** magasabb rendű, túlvilág életre hív fel ebben a világban. Ne engedjük, hogy a társadalom üressége lehúzzon minket, mi hívjuk ki azt a jóra való változás iránti tántoríthatatlan ragaszkodásunkkal! s mindenesetre igyuk a szőlő levét, de ne felejtünk el **kiddust** mondani és „**lecháimot**”!

Gut Sábesz

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Rabbi Jonatan Sacks: A szeretet áldás

A **176 versszak** a **Naszó** a leghosszabb a hetiszakaszok közül. Mégis az egyik legmeghatóbb szakasza, amely a történelem folyamán a legnagyobb hatást gyakorolta, nagyon rövid, és szinte minden zsidó ismeri, **nevezetesen a papi áldás**:

Az Örökkévaló azt mondta Mózesnek:

Mondd meg Áronnak és fiainak: „Így áldjátok meg az izraelitákat. Mondjátok nekik: „Áldjon meg titeket az Úr és oltalmazzon meg benneteket; az Úr ragyogtassa fel rátok arcát és legyen kegyelmes hozzátok; az Úr fordítsa felétek arcát és adjon nektek békességet”. Tegyétek nevet az izraelitákra, és én megáldom őket.” (4Mózes 6:23-27)

Ez a legrégebbi imaszövegek közé tartozik. A papok használták a templomban. Ma a **kohaniták** mondják az **Ámidá** olvasói ismétlésében, **Izraelben** minden nap, a **diaszpóra** nagy részében csak ünnepnapokon. A szülők használják, amikor **péntek este megáldják gyermekeiket**. Gyakran mondják a **menyasszony** és a **vőlegény** számára a **chupah** alatt. Ez a **legegyszerűbb és legszebb áldás**.

A **legrégebbi, fizikailag** máig **fennmaradt bibliai szövegekben** is szerepel. **1979-ben Gabriel Barkay** régész ősi temetkezési barlangokat vizsgált **Ketef Hinnomban, Jeruzsálem** falain kívül, a ma a **Menachem Begin Örökségközpont** által elfoglalt területen. Egy **tizenhárom éves fiú**, aki **Barkay-nak** segített, felfedezte, hogy az egyik barlang **padlója** alatt egy **rejtett kamra** van. Ott a csoport közel **ezer ősi leletre** bukkant, köztük **két apró ezüsttekercsre**, amelyek hossza nem több egy **hüvelyknél**.

Annnyira törekenyek voltak, hogy **három évbe** telt, mire kitalálták, hogyan lehet őket úgy **letekerni**, hogy **ne essenek** szét. Végül kiderült, hogy a tekercsek **kemayot**, azaz **amulettek**, amelyek többek között a papi áldásokat is tartalmazzák. Tudományosan az **i. e. hatodik századra, Jeremiás** korára és az **első templom utolsó napjaira** datálták, tehát **négy évszázaddal idősebbek**, mint az eddig ismert **legősibb bibliai szövegek**, a **holt-tengeri tekercsek**. Az **amulettek** ma az **Izrael Múzeumban** láthatók, tanúskodva a zsidók földhöz való ősi kötődéséről és magának a zsidó hitnek a folytonosságáról.

A **papi áldások** erejét egyszerűségük és szépségük adja. Erős **ritmikus** szerkezetük van. A **sorok három, öt, illetve hét szót** tartalmaznak. Mindegyikben a **második szó** az „**Örökkévaló**”. **Mindhárom versszakban az első rész Isten** valamely **tevékenységére** utal - „**áldja**”, „**fényesítse fel az Ő arcát**” és „**fordítsa felé az Ő arcát**”. A **második rész** az áldás ránk **gyakorolt hatását** írja le, **védelmet, kegyelmet és békességet** adva nekünk.

Úgyszólván befelé is utaznak. Az **első versszak**: „**Az Örökkévaló áldjon meg és oltalmazzon meg téged**”, ahogy a kommentátorok megjegyzik, az anyagi áldásokra utal: a megélhetésre, a testi egészségre és így tovább. A **második**: „**Az Örökkévaló ragyogtassa fel rád az Ő arcát, és legyen kegyelmes hozzád**” az **erkölcsi áldásra** utal. A **csen**, a **kegyelem** az, amit mi mutatunk másoknak, és ők nekünk. Ez **személyközi** jellegű. Itt arra kérjük **Istent**, hogy adjon nekünk és másoknak is az **Ő kegyelméből**, hogy együtt tudjunk élni a viszály és irigység nélkül, amelyek oly könnyen megmérgezik a kapcsolatokat.

A **harmadik a legbelsőbb** mind közül. Van egy kedves történet egy embertömegről, akik összegyűltek

Rabbi Jonatan Sacks: A szeretet áldás

egy dombon a tengerparton, hogy egy nagy hajó elhaladását nézzék. Egy kisgyermek hevesen integet. Az egyik férfi a tömegben megkérdezi tőle, hogy miért. Azt mondja: „**Azért integetek, hogy a hajó kapitánya lásson engem, és visszaintegetsen**”. „De - mondja a férfi - a hajó messze van, mi pedig itt vagyunk a tömegben. Miből gondolod, hogy a kapitány lát téged?” „Mert - mondta a fiú - a hajó kapitánya az apám. Ő keresni fog engem a tömegben”.

Nagyjából erre gondolunk, amikor azt mondjuk: „**Az Örökkévaló fordítsa feléd az arcát**”. Jelenleg több mint hétmilliárd ember él ezen a földön. Mitől lesz bármelyikünk is több, mint egy arc a tömegben, egy hullám az óceánban, egy homokszem a tengerparton? Az a tény, hogy **Isten** gyermekei vagyunk. Ő a mi szülők. Ő fordítja felénk az arcát. Ő törődik velünk.

Ábrahám Istene nem pusztán a **természet** ereje, sőt még csak nem is a természet összes ereje együttvéve. Egy cunami nem áll meg, hogy megkérdezze, kik lesznek az áldozatai. Egy földrengésben vagy egy tornádóban nincs semmi személyes. Az **Elokim** szó valami olyasmit jelent, mint „**az erők ereje, az okok oka, az összes tudományosan felfedezhető törvény összessége**”. **Isten** azon aspektusaira utal, amelyek személytelenek. Az igazságosság attribútumában is Istenre utal, mivel az igazságosság alapvetően személytelen.

De az a név, amelyet **Hásemnek** hívunk - a **papi áldásokban** és szinte minden **papi szövegben** használt név - az **Isten**, ahogyan **Ő** hozzánk, egyénekhez viszonyul, mindannyiunkhoz, a reményeink és félelmeink, ajándékaink és lehetőségeink egyedi konfigurációjával. **Hásem Isten** azon aspektusa, amely lehetővé teszi számunkra, hogy a „**Te**” szót használjuk. **Ő** az az **Isten**, aki beszél hozzánk, és aki meghallgatja, amikor mi beszélünk hozzá. Hogy ez hogyan történik, nem tudjuk, de hogy ez megtörténik, az a zsidó hit központi eleme.

Az, hogy **Istent** „**Hásem**”-nek nevezzük, a dolgok rendszerében betöltött jelentőségünk transzcendentális megerősítése. Egyénként számítunk, mert **Isten** úgy gondoskodik rólunk, mint szülő a gyermekéről. Ez egyébként az egyik oka annak, hogy a **papi áldások** mind egyes számban vannak, hogy hangsúlyozzák, hogy **Isten** nemcsak kollektíven, hanem egyénileg is megáld minket. Egy élet, mondták a **bölcsek**, olyan, mint egy **világegyetem**.

Innen ered a **papi áldások** közül az **utolsó** jelentése. Az a tudat, hogy **Isten** felénk **fordítja az arcát** - hogy nem csak egy észrevehetetlen arc vagyunk a tömegben, hanem Isten a mi egyediségünkben és különlegességünkben viszonyul hozzánk - a legmélyebb és legvégső békeesség forrása. A versengés, a viszály, a törvénytelenesség és az erőszak abból a pszichológiai szükségletből ered, hogy bebizonyítsuk, hogy számítunk. Azért teszünk dolgokat, hogy bebizonyítsuk: én erősebb, gazdagabb vagy sikeresebb vagyok nálad. Félelmet tudok kelteni benned. Meg tudlak hajlítani az akaratomhoz. **Áldozatommá, alattvalómmá, rabszolgámmá** tudlak tenni. Mindezek a dolgok nem a hitről, hanem a hit mélységes kudarcáról tanúskodnak. A hit azt jelenti, hogy hiszem, hogy Isten törődik velem. Azért vagyok itt, mert **Ő** akarta, hogy itt legyek. A lélek, amit **Ő** adott nekem, tiszta. Még ha olyan vagyok is, mint a gyermek a dombon, aki a hajót figyeli, tudom, hogy **Isten** keres engem, és integet nekem, ahogyan én is integetek neki. Ez a **béke** legmélyebb belső forrása. Nem kell bizonyítanunk ahhoz, hogy **áldást kapjunk Istentől**. Mindössze annyit kell tudnunk, hogy az **Ő** arca felénk fordul. Amikor békében vagyunk önmagunkkal, elkezdhetünk békét kötni a világgal. Így az **áldások** egyre **hosszabbak** és **mélyebbek** lesznek: az anyagi javak külső áldásától az önmagunk és mások közötti kegyelem

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Rabbi Jonatan Sacks: A szeretet áldás

személyközi áldásán át a legbelsőbb áldásig, a lelki békéig, amely akkor jön el, amikor érezzük, hogy **Isten** lát minket, meghallgat minket, **Örökkévaló** karjaiban tart.

A papi áldások egy további részlete egyedülálló, nevezetesen az az áldás, amelyet a **Bölcsek** szerint a kohanitáknak kell elmondaniuk a micva felett:

„Áldott vagy Te... aki megszenteltél minket Áron szentségével, és megparancsolta nekünk, hogy szeretettel áldjuk meg az Ő népét, Izráelt.”

Az utolsó szó, a **be'ahavah** az, ami **szokatlan**. Semmilyen más áldásban nem szerepel egy **parancs** teljesítése felett. Úgy tűnik, nincs értelme. Ideális esetben minden **parancsot** szeretettel kellene teljesítenünk. De a szeretet hiánya nem teszi érvénytelenné a többi parancsot. Mindenesetre a **parancs** teljesítése feletti **áldás** egy módja annak, hogy megmutassuk, hogy **szándékosan cselekszünk**.

A **Bölcsek** között **vita** volt arról, hogy a **micvókhöz** általában véve szükség van-e szándékra (**kavanah**) vagy sem. De akár igen, akár nem, az áldás előzetes elmondása azt mutatja, hogy megvan bennünk a szándék a parancs teljesítésére. De a szándék egy dolog, az érzelem egy másik. Bizonyára az számít, hogy a **kohániták** elmondják az áldást, a többit pedig **Isten** elvégzi. **Mit számít, hogy ezt szeretetben teszik-e vagy sem?**

A **kommentátorok** birkóznak ezzel a kérdéssel. Egyesek azt mondják, hogy az a tény, hogy a **kohániták** a **nép felé fordulnak**, amikor áldanak, azt jelenti, hogy olyanok, mint a **kerubok** a sátorban, akiknek az arca „**egymás felé fordult**” a szeretet jeleként. Mások megváltoztatják a szórendet.

Azt mondják, hogy az áldás valójában azt jelenti: „**aki Áron szentségével szentté tett minket, és szeretettel parancsolta meg nekünk, hogy áldjuk meg az Ő népét, Izráelt**”. A „**szeretet**” itt Isten Izrael iránti szeretetére utal, nem pedig a **kohánitákéra**.

Nekem azonban úgy tűnik, hogy a magyarázat a következő: A **Tóra** kifejezetten azt mondja, hogy bár a **Kohanim** mondja ki a szavakat, **Isten** az, aki az áldást küldi. „**Adják az én nevemet az izraelitákra, és én megáldom őket**”. Normális esetben, amikor teljesítünk egy **micvát**, akkor teszünk valamit. De, amikor a **kohániták megáldják a népet**, ők **önmagukban nem tesznek** semmit.

Ehelyett olyan **csatornaként** működnek, amelyen keresztül **Isten** áldása áramlik a világba és a mi életünkbe. Ezt csak a szeretet teszi. A szeretet azt jelenti, hogy nem magunkra, hanem a másokra összpontosítunk.

A szeretet önzetlenséget jelent. És csak az önzetlenség teszi lehetővé, hogy csatornává váljunk, amelyen keresztül egy nálunk nagyobb erő áramlik, a szeretet, amely - ahogy **Dante** mondta - „**mozgatja a Napot és a többi csillagot**”, a szeretet, amely új életet hoz a világba.

Ahhoz, hogy áldani tudjunk, szeretni kell, és áldottnak lenni azt jelenti, hogy tudjuk, hogy szeret minket az, aki hatalmasabb a világegyetemenél, aki mégis úgy fordítja felénk az arcát, mint szülő a szeretett gyermekéhez. Ezt tudni azt jelenti, hogy megtaláljuk az igazi lelki békét.

SÁBÁT SALOM

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

LXIII. RÉSZ

5. §. Olyan házra, amelyen nincs tető, nem kell **mezuzá**. Ha a háznak az egyik része fölött van fedél, a másik része fölött nincs, én a következő szabályt gondolom megfelelőnek: Ha a bejárat felőli rész fölött van a tető, akkor kell **mezuzá**. Előbb az ajtókat kell föltenni, és azután fölszerelni a **mezuzát**.

Ha nem lakhely

6. §. A **jeruzsálemi Templomhegy Szentélyének** kapui, szobái, udvarai és hasonlóképpen a zsinagógák és tanházak bejáratai, amelyekben nincsenek lakások, de ahol emberek élnek, nem igényelnek **mezuzát**, ugyanis szent helyek ezek. A **falusi zsinagógára**, amelyben vendégek laknak, kell **mezuzá**.

A **Jeruzsálemi Szentély** komplexumának egyetlen kapujára sem kell **mezuzá**, kivéve a **Niknor kaput** és a közelében lévőket, valamint a **Párhedrin szobájának** bejáratát, mert ez a szoba szolgált a főpap lakóhelyéül, amikor a **Jom Kippuri** szolgálat miatt hét napra el volt vágva az otthonától.

7. §. Szalma tárolására szolgáló csűrre, tehénistállóra, fáskamrára és más raktárhelyiségekre nem kell **mezuzá**, ugyanis írva van: „...háza ajtófélfáira...” – azaz az olyan házra, amelyik a ti használatotokra szolgál –, s nem a fentiekre és a hasonlókra. Következésképp, ha egy csürt nők öltözőként is használnak, akkor arra kell **mezuzá**, mivel így lakás céljára is szolgál. **Őrházra, excedrára, tornácra, kertre, karámra** nem kell **mezuzá**, mivel ezek nem lakások. Ha azonban **mezuzát** igénylő lakóhelyek nyílnak ezekre a létesítményekre, akkor ezekre is kell **mezuzá**.

8. §. Ennek értelmében udvarokra és utcákra szolgáló kapukra, valamint városkapukra kell **mezuzá**, mivel házak nyílnak rájuk. Még, amikor tíz építmény nyílik is egymásba, ha a legbelsőre kell **mezuzá**, akkor mindegyikre kell. Következésképpen **Bölcseink** azt mondták: Arra a kapura, amelyik kertből udvarra nyílik, kell **mezuzá**.

Nem állandó lakhelyek, mellékhelyiségek és fürdők

9. §. **Árnyékszékre, fürdőházra, mikvére**, cserzőműhelyre és hasonlókra nem kell **mezuzá**, mivel ezek nem számítanak emberhez méltó hajléknak. A **Szukkot idejére** épített sátorra, és a hajóra épített házra nem kell **mezuzá**, mivel ezek nem számítanak állandó lakóhelynek. A **fazekas két bódéját** illetően, amelyek egyike a másikban van: a külsőre nem kell **mezuzá**, mert az nincs állandó használatban. A piaci raktárhelyiségekre sem kell, mert nem állandó hajlék céljára szolgálnak.

Ritkábban használt ajtók

10. §. Az olyan lakásban, amelynek sok ajtaja van, minden egyes ajtóra kell **mezuzá**, noha ki- és bejárásra általában csak az egyiket használják. A lakás és a padlásszoba közötti kis bejáratra is kell **mezuzá**. Ha van egy különálló szoba a házban, vagy akár csak egy olyan, amelyik egy másik szobába vezet, akkor **mezuzát** kell szerelni a legbelső szoba ajtófélfájára, a külső szoba ajtófélfájára, és a ház ajtófélfájára is, mivel ezek a helyiségek mind lakás céljára szolgálnak, és állandó építmények.

11. §. Ha valaki gyakran használ egy olyan ajtót, amely a zsinagóga és a tanház, illetve a saját háza között van, akkor arra is kell **mezuzá**. Ha két ház között van az ajtó, akkor a **mezuzá** helyét az ajtó forgópántjainak helye határozza meg: a **mezuzát** arra az oldalra kell helyezni, amelyiken a forgópántok látszanak.

EMBERBARÁT HETILAP

NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOMKÖRZET IMAREND JÚNIUS 1 – 30. KÖZÖTT

1.	vasárnap	EREV SAVUOT	⌚ 20,15	8,00	20,30	5.
2.	hétfő	SAVUOT 1.	⌚ 21,35	8,00	19,00	6.
3.	kedd	SAVUOT 2. vége: 21,36 MÁZKÍR kb. 9,30		8,00	19,00	7.
4.	szerda	ISZRU CHÁG		7,00	19,00	8.
5.	csütörtök			7,00	19,00	9.
6.	péntek		⌚ 20,19	7,00	19,00	10.
7.	szombat	NÁSZO vége: 21,40		8,00	20,30	11.
8.	vasárnap			8,00	19,00	12.
9.	hétfő			8,00	19,00	13.
10.	kedd			7,00	19,00	14.
11.	szerda			7,00	19,00	15.
12.	csütörtök			7,00	19,00	16.
13.	péntek		⌚ 20,23	7,00	19,00	17.
14.	szombat	BEHÁÁLOTCHÁ vége: 21,45		8,00	20,30	18.
15.	vasárnap			8,00	19,00	19.
16.	hétfő			7,00	19,00	20.
17.	kedd			7,00	19,00	21.
18.	szerda			7,00	19,00	22.
19.	csütörtök			7,00	19,00	23.
20.	péntek		⌚ 20,26	7,00	19,00	24.
21.	szombat	SLÁCH LECHÁvége: 21,48 Újhold hirdetés		8,00	20,30	25.
22.	vasárnap			8,00	19,00	26.
23.	hétfő			7,00	19,00	27.
24.	kedd			7,00	19,00	28.
25.	szerda	<i>Jajm Kippur Kótajn</i>		7,00	19,00	29.
26.	csütörtök	Újhold 1.		7,00	19,00	30.
27.	péntek	Újhold 2.	⌚ 20,27	7,00	19,00	1.
28.	szombat	KORÁCH vége: 21,47		8,00	20,30	2.
29.	vasárnap			8,00	19,00	3.
30.	hétfő			7,00	19,00	4.

S

Z

I

V

Á

N

T
Á
M
U
Z

Ismeretlen zsidók nyomában CXXII. Bara Dénes

Bara Dénes, születési és 1961-ig használt nevén Bachrach Dénes (Budapest, 1925. november 16. – Szeged, 2008. április 16.) patológus, neuroendokrinológus, egyetemi tanár, az orvostudományok kandidátusa (1957).

Bachrach Dezső (1885–1945) kisiparos-kiskereskedő és Meller Matild (1891–1939) gyermekeként született szegény polgári zsidó családban. Középiskolai tanulmányait a Magyar Királyi Állami Madách Imre Gimnáziumban végezte, ahol 1944 tavaszán tett érettségi vizsgát. A második világháború végén munkaszolgálatosként halálmenetben Bécs felé vezényelték, azonban Gönyűnél sikerült megszöknie és visszatért Budapestre, ahol előbb egy svájci védett házba, majd a Pesten felállított gettóba került. Apját a theresienstadti koncentrációs táborba deportálták, ahonnan nem tért vissza.

1945 elején barátjával, Klein Györggyel a Szegedi Tudományegyetemen kezdte meg orvosi tanulmányait. 1950-ben avatták orvosdoktorrá. Egyetemi hallgatóként a Korpássy Béla professzor vezetése alatt álló Kórbonctani és Kórszövettani Intézetben kezdett dolgozni. 1949–1950-ben az Intézet demonstrátora, 1950 és 1954 között egyetemi tanársegéde lett. 1954 februárjában kórbonctani és -szövettani képesítést szerzett, s ekkortól, mint adjunktus működött. 1958-ban a Francia Nemzeti Tudományos Kutatási Központ 14 hónapos ösztöndíjban részesítette, melynek eredményeként neuroendokrinológiai kísérleteket végzett a Collège de France párizsi hisztrofiziológiai laboratóriumában. 1961–1962-ben – Korpássy halála után – a Kórbonctani és Kórszövettani Intézetet vezette. 1963 januárjában docens lett, s ugyanebben az évben végzett a Marxizmus-Leninizmus Esti Egyetemen. 1970. július 1-jén egyetemi tanárrá nevezték ki, majd 1979-ben patohisztológiai-citológiai szakorvosi vizsgát tett. 1985 november 16-án nyugalomba vonult. 1991-től professor emeritus. Tagja volt a Magyar Patológus Társaság vezetőségének, a Korányi Sándor Társaságnak, a Society of European Comparative Endocrinologistsnek és az International Academy of Pathologynak.

Neuropatológiával, elsősorban a hipotalamusz-hipofízisrendszer morfológiai vizsgálatával foglalkozott. Nemzetközileg is jelentős eredményeket ért el az úgynevezett antidiuretikus központok hisztrofiziológiája, a neuroszekréció és a vízháztartás, a neuroszekréció és az endokrin működések közötti kapcsolat kutatása terén. 1966-tól a nagyagy egyes részeinek metabolikus topográfiáját, enzimohisztokémiáját, illetve ennek a funkcionális és a patomorfológiában történő felhasználását kutatta. Felesége 1953-tól Szabó Éva (1927–2019) orvos, bőrgyógyász, a SZOTE Bőrklinika adjunktusa. Gyermekeik: Bara Tamás és Bara Marianna.

Forrás: (wikipedia)

EMBERBARÁT HETILAP HAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Raj Tamás: Héber nyelvkönyv kezdőknek X. rész

- מי הוא? – הוא סטיב.
סטיב עוזף חכם? –
ללא, הוא תייר מאנגליה.
סטיב חכם על אורים? –
כן, הוא חבר של אורים.
סטיב חבר טוב? –
כן, סטיב חבר טוב מאוד.

חכם barát
על -nak a...
-nek a...
אליבן nagyon

- מי היא? – היא אורים.
אורים עוזף חכם? –
ללא, עס היא תיירת מאנגליה.
אורים חברה של סטיב? –
כן, היא חברה של סטיב.
אורים חברה טובה? –
כן, היא חברה טובה מאוד.

עס ...is
חברה
barát (nn)

- יזחק תלמיד טוב. | ערה תלמידה ללא טובה.
יוסף מורה טוב. | צפורה מורה טובה.
סטיב חבר טוב. | אורים חברה טובה.

RECEPT-TÁR

Rostonsült lazacfilé zöldséges tabulével

Amikor a frissen grillezett lazac és a zöldséges tabulé találkozik, megszületik az a vacsora, amiért megéri kicsit kísérletezni. Ne hagyd ki!

Hozzávalók: 2 fő

- 120 g bulgur
- só, bors
- 1 db citrom leve
- 50 ml olívaolaj
- 1 nagy csokor petrezselyem
- 3 db paradicsom (90 g/db)
- 1 fej lila hagyma (100 g/fej)
- ½ csokor mentalevél
- ½ tk őrölt római kömény
- 2 szelet lazacfilé (150 g/szelet)
- só, bors
- ½ db citrom

Elkészítés:

A zöldséges tabulé többféle módon is elkészíthető. Amennyiben apró szemű kuskusszal dolgozunk, azt nem is szükséges megpárolni, csak forrázni kell, azonban a nagyobb szemű bulgur esetén a párolás a nyerő módszer. Ehhez forrásban lévő, kétszeres mennyiségű sós vízbe helyezzük a bulgurt, majd 1 perc után levesszük a tűzről és fedő alatt hagyjuk párolódni.

Addig a dresszing összeállításával folytatjuk: egy nagyobb tálban összekeverjük a citromlevet és az olívaolajat. Ebbe öntjük a bulgurt, egyenletesen eloszlatjuk, aztán hozzáadjuk az apróra vágott petrezselymet, a felkockázott paradicsomot, az aprított lila hagymát és mentát, és fűszerezzük sóval, borssal, valamint a római köménnyel. Alaposan elkeverjük és hagyjuk állni, amíg elkészítjük a lazacot.

A lazacfilét megborsozzuk – sózni majd csak tálaláskor fogjuk. Hevített serpenyőben, zsiradék hozzáadása nélkül kezdjük sütni a bőrével lefelé. Ha már fehéredett az alja, megfordítjuk, majd a bőrét el is távolíthatjuk. 5-8 percig sütjük, közben még egyszer meg is fordíthatjuk, hogy piruljon a bőrétől megfosztott oldala is, de ügyeljünk rá, hogy szaftos maradjon a lazacfilé, ne szárítsuk ki a túlzott sütéssel.

A zöldséges tabulét kis tálakba adagoljuk, mellé helyezünk egy-egy lazacfilét, amit meghintünk sópehellyel, és friss citromgerezdekkel tálaljuk.

Forrás: (streetkitchen)

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

REJTVÉNY, AGYTORNA (SÁBESZ UTÁNRA)

A POÉN 1. RÉSZÉ	▼	FÉLIG ADI FELÉM CÉLOZ	HÍRES LONDONI KÉPTÁR	KOLLOID RENDSZER BECENEVE ÁGI	▼	SIEMENS, RÖVIDEN LILA, A KÖZEPÉNI	SZÉLHÁ- MOS							
SZÓ- CSATÁT FOLYTAT	▶													
ÉTelt PORCIÓZÓ	▶													
MÉLYEBB- RE NYOM SŰRŰ BABÉTEL	▶					KILO- RÖVIDEN ÁLMOBAN TÁTOG								
▶					HAMIS A HÁZ SZEME!									
KÖTŐSZÓ			IBSEN ANYÓJAI					LÍRAI VERS	ENERGIA, RÖVIDEN	ERŐSEN CSÍP	DIÓBÉLI LISTA- VEZETŐ	MENE- KÜLÉS- SZERŰEN FUT		
LÁNYUNK FÉRJE			BALTI NÉP TAGJA					DAGÁLY						
RÓMAI 1-ES		BÉR ELEMÉ! KÖNYÖ- RÖG		KRITIKÁT MOND TÁVOLI ELŐD					A POÉN 2. RÉSZÉ RÖGTÖN			J		
NAPBAR- NÍTOTT						MUMUS, SZÖRNY ÉTelt KÖSTOLÓ								
PINCE- BOGÁR						VÍZCEPPI! BERN FOLYÓJA		ÁRPA- GYÖNGY						
KITARTÓ- AN KOCOG								ORVOSI MŰSZER						
▶				TEJ- FEHÉRJE CSILLAG- JEGY						SZEMÉ- LYES NÉVMÁS VÁLYÚ	AMPER, RÖVIDEN VEGETÁL			
ÚTNI KEZDI!			IMA ELEJE!		FELÉPÍ- TÉSBEI						TÁVOLRA FELHŐ- SZAKADÁS			
BENIN HATÁRAI!			NYÉL KÖZEPE!		KÖSZÖNT, ÜNNEPEL									
A SZÜRKE- ÁLLOMÁNY ALKOTJA								RITKA FÉRFINÉV SZIGET- ÁLLAM						
NORVÉG AUTÓK JELZÉSE		(ÜGYET) FORMÁL MAGÁHOZ RENDEL						TANULÓ- IDŐSZAK						
								VÉZNA						
KISSÉ HANGOS!			METRÓ- SZAKASZI TÁVO- LABBRA			AZ EGYIK ÉVSZAK RÉSZES- RAG			AZ ILLE- TŐTŐL ÁLL, A VÉGÉNI					
OTT SZÉT- MÁZOL							ÚJSÁG- CIKKET KIVÁG KISSÉ				GRAMM, RÖVIDEN TEAHÁZI TÁNCOSNÓ			
NAMÍBIA SPORT- JELE				TEJ- TERMÉK ÖSSZE- DÖLT HÁZ						LÁNGOLÓ KIEJTETT BETŰ				
DIVAT- MÁRKA A BRIT FÓVÁROS					NAGY- CSALÁD RÉSZBEN BŰNHÓDÓ!				HALÁSZ- MADÁR STÁB TAGJA!					
▶						KACSOS AZ OXIGÉN VEGYJELE					TILTÓSZÓ A TÖB- BES SZÁM JELE			
LITER, RÖVIDEN	L							KÉTÉLTŐ ÁLLAT				k		

Ez a kiadvány Szent szövegek idézeteit és azok magyarázatait tartalmazza. Kérjük ne dobja ki!
TALMUD TORA Alapítvány számlaszáma: 11705008-20413002-00000000

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

IMAI DÖK, GYERTAGYÚJTÁS, IDÖSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2025. Jún. 06. – 2025. Jún. 13.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
06. péntek	7:00	19:00
07. szombat	8:00	20:30
08. vasárnap	8:00	19:00
09. hétfő	8:00	19:00
10. kedd	7:00	19:00
11. szerda	7:00	19:00
12. csütörtök	7:00	19:00
13. péntek	7:00	19:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
06. péntek	20:19	07. szombat	21:40
13. péntek	20:23	14. szombat	21:45

Poén sarok

- Mi az abszolút pletyka?
- ???
- Amikor a néma elmondja a süketnek, hogy a vak látta a bénát szaladni.

Gervai László úr Sále Sideszt adott Jahrzeit-je alkalmából.

Lezajlott Sávuot ünnepe zsinagógánkban. A klie tagjai feldíszítették a zsinagógát, mint minden évben most is szépre sikeredett. Haim Saul rabbi és Muski rebecen mindkét napon bőséges kiduson látták vendégül a megjelenteket. Az ételek az ilyenkor szokásos, hagyományoknak megfelelően készültek. Köszönjük mindkettőjüknek. Skajach!

A 613 PARANCSOLAT

XLV.

Az állami ítéletvégrehajtás módja (I.)

„Aki leüt egy embert, és az meghal – halállal lakoljon”

(2Mózes 21:12)

EMBERBARÁT IDÖSEK KLUBJA

„IDÖSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilénk tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt június 11.-én, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegyelet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla